

DEBRECZEN

Keletmagyarországi Napló — XVII. évfolyam 9. szám — 1940 január 13 szombat — Ára: 12 fillér

Adóreform

Mint lapunk más helyén olvasható, a pénzügyminisztérium elkészült az adóreform tervezetével és az már törvényjavaslat formájában a képviselőház szünetutáni első ülésén beterjesztésre kerül.

Mindenesetre nagy dolog és öröndetes tény, hogy amikor háború van Európa jórésztében, mikor nemesak a hadviselő, hanem a semleges országok is újabb adók bevezetésével igyekeznek a hadiköltségek emelkedésének terheit fedezni, nálunk olyan adóreformra lehet gondolni, mely nem általános emelést, hanem egyes rétegekre könnyítést jelent. Teljes tárgyilagossággal lehet és kell nyugtáznai az erre irányuló törekvést.

Különösképpen helyesléssel vehetünk arról tudomást, hogy adórendszerünkbe is bevonul a családvédelem gondolata és a sok gyermek egyúttal adókönyvitéseket is jelent majd.

El kell ismerni, az eddig nyilvánosságra került részletek ismeretében, hogy a szociális szempontokat igyekszik érvényesíteni a kormány. De fenntartással kell mégis élnünk, hogy vajjon nem-e lehetne kategórikusabban kifejezésre juttatni ezeket a szempontokat. Elismerjük, hogy a mai általános helyzet bizonyos óvatosságra inti az állami pénzügyi intézőit, de az is bizonyos, hogy egy adóreform hosszú időre készül és ha most bevezetnek egy reformot, hamarosan nem lehet újabbra gondolni.

A földadónál kedvezményeket biztosít a javaslat olyan gazdák részére, kik például terméketlen földet tesznek termővé. Nagyon helyes. Igen ám, de ez csak a földadóra vonatkozik. Mi történik ellenben ilyen esetben a többi adóval? Terméketlen földet termővé tévő gazda jövedelmi adója például már magasabb lesz, mert hisz adózás alá kerülő újabb jövedelemhez jut. Könnyen fennáll tehát az eshetőség, hogy amit megfektarít a réven, elveszti a vámon. Kisebbség lesz a földadója, de magasabb a jövedelmi adója. „Sebeskapásban” ime egy olyan részlet, mely megfontolásra készíttet és a cél érdekében megfelelőbb megoldást kíván.

A háztulajdon adóztatásánál is újításokat hoz a javaslat. A legfontosabb az, hogy aszerint alakul egy ház adója, hogy mennyi gyermek lakik benne. Ezt az újítást örömmel üdvözljük, merthisz így legalább nem fognak egyes háztulajdonosok idegenkedni a sokgyermekes lakóktól. Azonban gondolni kell azokra a kisemberekre is, kik egész élet munkájával szereztek késő öregségükre egy kis hazát, mely tulajdonképpen nyugdíjat jelentene számukra, ha nem nyomná anyai adóterhet. Ilyenekre is szeretnénk gondoskodást látni az adóreformban. Például azt, hogy ha valakinek bizonyos életkoron túl megélhetését képezi a ház jövedelme, úgy az

Mi lenne, ha a szovjet megtámadná Romániát, — fejtegeti egy svájci lap

Angol és francia hangok Erdélyre vonatkozó magyar követelések mellett

A tanult fiatalembereket behívták Oroszországban

Genf, jan. 12. (Magyar Távirati Iroda.) A „Der Bund” „Velencei megbeszélések” c. alatt közli budapesti tudósítójának vezércikkét, amely többek között így szól:

Budapest és Bukarest között a feszültség a legutóbbi hetek folyamán szemlátomást kieleződött. Bukarestben nemesak hiányzik a romániai kisebbség iránt várt és követelt megértés, hanem ellenkezően újból felszakították azokat a sebeket, amelyeket Trianon előtt Magyarország nemzeti öntudatán. Nyilvánvalóan kétségtelen az, hogy Délkelet-Európában az esetleges szovjetorszag előretörés első célja Románia. Tekintettel erre a veszélyre, voltaképpen el lehetne várni, hogy Románia és Magyarország összefogjon, hogy szembe szálljon a közös fenyegetéssel. Ez azonban nem fog menni, Magyarország nem nyugodott bele Erdély elvesztésébe és ma az eddiginél is kevesebb ok van a lemondásra, amit Bukarest az együttműködés

előfeltételeként tüntet fel. Másfelől azonban Magyarországnak nem szándéka, hogy Romániát saját előnyére kihasználja. Ha azonban Romániát a szovjetorszag megtámadná anélkül, hogy elég sikeresen tudna védekezni, akkor lehetséges lenne, hogy Magyarország saját érdekében, de egyúttal Európa érdekében is kénytelen lenne cselekedni. A magyaroknak ez esetben törekedniük kellene a Keleti Kárpátok megszállására, úgy, hogy ne tegyék ki saját magukat a lerohanásnak és a szovjetorszag zászlóaljainak ne nyissák meg az utat Közép-Európa és a Balkán felé. A területi vitás kérdéseket, amennyiben Bukarest saját érdekében nem jut jobb belátásra, el akarják napolni a békekötésig, akkor azonban Olaszország a magyar álláspont értelmében e kérdéseket is képviselni fogja és Budapesten joggal hihetik, hogy ez teljes lojalitással fog történni.

szem előtt tartani, hogy Erdélyben és Románia más tartományiban csaknem kétfélmillió magyar él. Az erdélyi magyarság olyan valóság, amelyről sohasem szabad megfeledkezni. Feltétlenül szükséges tehát olyan kivezető utat találni, amely mindkét fél kielégíti. Nem kisebb dologról van szó, mint a béke és rend biztosításáról Európának egyik legkényesebb részén.

Az olasz lapok egyébként hírt adnak arról, hogy magyar politikai körökben erőlesen cáfolják az egyik amerikai hírszolgálati ügynökségnek azt a híret, hogy Olaszország és Magyarország Velenceben szövetségi szerződést írt alá, amelynek ele Németország ellen irányul.

A „Telegrafo” szerint ezt a hírt olasz politikai körökben is visszautasítják. (MTL)

Párizs: „A magyar revíziós követelések nem elfogadhatatlanok”

Róma, január 12. (MTL) A Popolo di Roma párizsi tudósítójának jelentése szerint francia hivatalos körökben egyáltalán nem osztoznak az Ordre ama felfogásában, hogy a magyar revíziós követelések teljesen elfogadhatatlanok. Nem szabad elfelejteni, — írja a tudósító, — hogy a lap részvényeinek egy része a román Stelian Popescu kezében van, ami mindent megmagyaráz. Francia hivatalos körök felfogása jelenleg az, hogy Magyarországtól nem lehet azt várni, hogy lemondjon nemzeti törekvéseiről.

Hangoztatják még hivatalos francia helyen, hogy francia részről helyeselnék az olasz diplomácia minden olyan fellépését, amely a magyar-román ellentét megoldására irányul.

Nyugomat jelent a finn hivatalos

Helsinki, jan. 12. Január 12-i finn hadijelentés ezeket mondja:

Január 11-én és 12-én délelőtt a szárazföldön a járőrök és a tüzéség tevékenységén kívül nyugalom volt. A tengeren nem történt semmi nevezetes. A levegőben a rossz idő, a hóvihár következtében az ellenség tevékenysége nagyon csekély volt. Csütörtökön felötünk egy szovjetorszag repülőgépet.

„Legerősebb bástya a Kárpátok hegyláncá”

London, jan. 12. (MTL) A „Manchester Guardian” vezércikke a velencei megbeszélésekkel foglalkozva azt írja, hogy Olaszország fontos érdeke is fűződik még a Balkán békéjéhez: az orosz kommunizmus fenyegetésének elhárítása. Az új szovjetorszag-magyar határ csak 380 mérföldnyire van Olaszországtól és ezzel nemesak egy másik nagyhatalom került jóformán Olaszország lőtávolaiba, hanem terjedéssel fenyeget az a tan is, amelyet Olaszország és a Szentcsék a mai idők leg súlyosabb átkának tekint.

Olaszország és Magyarország között sok közös vonás van. Egyiket kiéltetlenül hagyta a versaillesi szerződés, míg a másikat a trianoni szerző-

dés kegyetlenül megsemmisítette. Olaszország rokonszenvez Magyarországnak azzal a kívánságával, hogy eszoka területét Erdély egy részével növelje. Ismeri azt az érvel, hogy a legerősebb bástya a szovjetorszag előrenyomulás ellen a Kárpátok hegyláncá volna, amely Erdélyt a tulajdonképeni Romániától elválasztja és amelyről a magyarok azt állítják, hogy jól megvédné őket.

A balkáni országok csak úgy menekülhetnek meg a háborútól, ha egymás elleni követeléseiket barátságos úton intézik el.

A lap másik helyen részletesen ismerteti a romániai kisebbségek számarányát.

Kétfélmilliónyi erdélyi magyarságról sohasem szabad megfeledkezni

Róma, jan. 12. A Lavoro Fascista budapesti tudósítója szerint magyar politikai körökben hangoztatják, hogy Magyarország reálisan ítéli meg a jövőt és igyekszik elkerülni minden túlzó nemzeti

önzést, de ugyanezt elvárja más kormányoktól is.

Magyarország meg van győződve az áldozatkészség szükségességéről, de az áldozatkészségért kárpótlást vár. Elsősorban azt kell

alacsonyabb adóztatás alá kerül. Igaz ugyan, hogy a készülő reform egyik szakasza mindennemű jövedelemből ezer pengőt mentesít, de csak a jövedelemadó alól. Még így is sok kisénter, főleg iparosember „nyugdíját” képező kis házon anynyi teher marad, melynek levoná-

sával nem marad elég megélhetésére.

Még lesz alkalmunk visszatérni az adóreformra, ha majd minden részletét nyilvánosságra hozzák, de a jóindulatú kritika dolga, hogy idejében jelentkezék. A dícséretes jószándék jogot ad arra a

reményre, hogy az elkészült javaslatba bele lehet venni még egy-két olyan intézkedést, ami még jobban kidomborítja a szociális gondoskodást és azt a gondolatot, hogy a terheket a gyengébb vállalkról mindinkább le kell venni.

Magyar-barát hangok a francia rádióban

„El a kezektől Erdélyről!”

Párizs, jan. 12. A toulousei rádió esütörtök esti magyar adásában főbbek között az alábbi megállapításokat tette: Túl minden világnézeti és elgondolás-hell ellentétén el kell ismernünk, hogy Olaszország hervadhatatlan érdemeit szerzett, amikor sikerült áthidalnia azokat a fátorgó szakadékokat s ellentéteket, amelyek a különböző dunai és balkáni népek között fennállottak. Természetes, hogy kibékülésük útjavalán felkúrt Olaszország érdeke is, de tisztában kell lennünk azzal, hogy csak az igaz józan realpolitika cselekedhet így. E helyről már kétféle kiáltottuk azt — mondotta a továbbiak folyamán a bemondó — hogy „El a kezektől Erdélyről!” és most harmadszor is elszántan, határozottan és keményen kiáltjuk: „El a kezektől Erdélyről!” amikor látjuk az izgató munka eredményét és célkitűzését, amelyekkel ebben a súlyos időben egyes akciók által óhajtjuk most kompromittálni a magyarság szent igényeit.

Hangoztatta ezután, hogy a magyarság minden igaz és meggyőződéssel barátja szívvel kívánja, hogy az a nép, amelynek előkelő, úri gondolkodása a legnehezebb, a legveszélyesebb időben is kivívta a népek tiszteletét és megbecsülését, maradjon hű önmagához és a közös veszély idején tanúsítson tartózkodást azzal a problémával szemben, amely ellentétét kíván.

Nincsen olyan magyar ember, akinek szívében nem volna fájdalom lángpiros vonallal beégetve Szent István birodalmának ezeréves határa. Nincsen olyan magyar ember, aki el tudná felejtetni az ősi magyar vidéket, városokat, falvakat, erdőket, mezőket, hegyeket. A mai vészterhez időben sem lehet vitás, hogy a magyar népek követelnie valójában a népek szabad törvényszéke előtt.

Megállapításait azzal fejezte be, hogy a történelmi elhivatottságában bízó magyarság ma méltóságos öntudatos-sággal várja a pillanatot, amikor egykori ellentétével szemben józan és igazságos alku alapján találja meg a meg-egyezés útját és a maga igazát. (MTI.)

„Németország is heyeselné a magyar-roman közöledést”

Róma, jan. 12. A Resto del Carlino szerint Románia, ha szovjet támadás esetén nem akar a legnehezebb helyzetbe kerülni, érdekei megkívánják, hogy megjavítsa kapcsolatait Magyarország-gal és Bulgáriával. Budapestben örömmel állapítják meg, hogy ebben a felfogásban ma már minde-niütt osztoznak. Németország a maga sajtója útján szintén kifeje-zésre juttatta, hogy a magyar-román közöledést helyeselné.

Nagy érdeklődést mutat a ma-gyar politikai világ Jugoszlávia irányában is. A kárpáti és dunai Európa végső rendezésében Jugoszláviára mindenesetre rendkívül fontos szerep vár. Ami a balkáni szövetség belgrádi értekezletét il-leti, Budapestben meg vannak győ-ződve róla, hogy most új légkör kialakításáról van szó, kételeked-nék azonban abban, hogy Bulgá-ria megfigyelőt küld ki az érte-kezletre, Szófia, Róma és Buda-pest azonban mindenesetre óberem figyelni ezt az eseményt. Bulgária fontos helyzete különös jelentősé- get ad Magisztrati volt berlini olasz követség tanácsos szófiai követté történő kinevezésének.

Norvégia békét akar

Osló, jan. 12. A norvég király pénteken délelőtt ünnepélyesen megnyitotta a képviselőház új ülésszakát. Trónbeszédében han-goztatta, hogy Norvégia célja az, hogy a többi semleges állammal, elsősorban Dániával és Svédor-szággal együtt karöltve fenntar-tsa saját békéjét. A király beszéde után a képviselőház megválasztot-ta az elnökséget. A parlament első elnöke Hambro, a konzervatív párt elnöke lett.

Van már valódi angol szövetségi ruhája?

Ha nincs, vegyen

K Ö R Ö S I

divatárúüzletében valódi angol szövetségi. — Külföldi szövetségi nagy raktára.

Felsőbb tanulmányokat végzett fiatalembereket behívták Oroszországban

Moszkva, jan. 12. Valamennyi 1920, 1921 és 1922-ben született fiatalember, aki felső tanulmányokat végzett, január 15-ig tartozik katonai szolgálatra jelentkezni. (MTI.)

Ejtőernyős oroszok is kudarcot vallanak

Helsinki, jan. 12. Az északfinnországi frontszakaszokon egyre erősödő mozgolódás észlelhető Salla környékén. A friss orosz csapatok még nem kerültek érintkezésbe a finnekkel. A National Tidende című kopenhágai lap értesülése szerint a finn hadjárat irányítását most már maga Sztalin vette át s Moszkvából állandó telefonössze-köttetésben áll az orosz csapatok főhadiszállásával.

A karéliei feldsorosban az oroszok néhány nap óta ejtőernyős osztagok harcra vetésével próbálkoznak s abban reménykednek, hogy a Mannerheim-vonal mögött hátra tudják támadni a

finn védőerőket. Az orosz ejtőernyős vadászok ötvenes csoportokban ereszkednek le a finn hadtápvonal mögött, finn részről azonban résen vannak s eddig minden ejtőernyős támadást megfúrtak. A legtöbb esetben az orosz ejtőernyős vadászok már a levegőben lefűttek, mielőtt még földet érhetek volna.

Az orosz nehézágyuk állandóan lövik a Mannerheim-vonalat, a messze-hordó ágyuk pedig tovább folytatják a finn hadtápvonalban fekvő városok lövetését. Viiborg újszólván szünetlenül az orosz messzehordóágyuk tüzeiben áll.

A GPU hadteste részt vett a finnországi harcokban

Helsinki, jan. 12. (Havas) A szovjet hadvezetőség Finnország északkeleti vidékén, a Raate-i szakaszon, vagyis a Raate és Suomussalmi közötti terepen a finnek győzelmével végződött harcokban rendkívül kiképzett csapatokat vetettek harcra. Ezek a csapatok

sokkal jobban alkalmazkodtak a terep-hez, mint az azideig az első vonalban harcraolt szovjet csapatok. Finn katonai körök szerint ezek a katonák rendes körülmények között a GPU hadtesté-nek részei voltak.

Újabb tengeri csata a délamerikai partok közelében

London, jan. 12. A „Daily Telegraph” és a „Daily Mail” úgy tudja, hogy a délamerikai partok közelében újabb tengeri csata zajlott le. Az eddig még meg nem erősített hírek szerint az ütközetben angol részről állítólag az „Achilles” cirkáló vett részt, amely annakidején szintén szerepet játszott a Montevideo előtt megvívott tengeri csatában. Az „Achilles” a 14.000 tonnás „Highland Patriot” nevű óceánjáró hajót kísérte. Úgy tudják, hogy a cirkáló a braziliai

Santos kikötő közelében szerdán este harcra boesátkozott egy német hadihajóval.

Ennek a hírnök a megerősítésére a „Daily Telegraph” hivatkozik rio-de-janeiroi tudósítójának táviratára, amely azt mondja, hogy a „Highland Patriot” e hét elején hagyta el hadihajó kísérettel Rio de Janeiro kikötőjét és mostanáig még nem érkezett meg Montevideo kikötőjébe, ahová esütörtökön reggelre várták.

Német légi haderők az angol és skót partok felett

Berlin, jan. 12. A Német Távirati Iroda harcéri jelentése közli: A német légi haderő az angol és skót partok fölött, valamint az Északi-tenger közepén és északi részén esütörtök délelőtt és délután végzett felderítő útjáról fontos eredményeket hozott haza. Ezen-kívül több támadást hajtott végre. A brit légvédelmi ütegek és va-gászgépek különböző helyeken működésbe léptek. Yarmouthtól északra légiharera került a sor 4 Spittfire vadászgép és német felde-

ritők között. Egy brit repülőgépet lelőttek és erős füstképződés köz-ben lezuhant. A német repülőgépek különben mind sértetlenül kerültek ki ebből a harcra. A német légierő kiterjedt felderítő tevékenysége folytán az angol és skót partokon sok helyütt légiria-dót rendeltek el. Bizonyos felde-ritő tevékenységet fejtenek ki brit repülőgépek is, amelyek nagy magasságban behatoltak Nyugat-Németországba.

Érdekes adatok a szovjet hadsereg tisztikaráról

A Paris Soir a finn győzelem okait keresve, arra a megállapításra jut, hogy az ismert tényezőkön kívül az a fő oka a szovjetországi hadsereg vereségének, hogy nincs elég tisztje és azok a tisztjeik, akik rendelkezésre állnak, nincsenek teljes számban kiképezve. A Paris Soir nagyon érdekes számbeli adatokkal igyekszik alátámasztani álláspontját és feltűnő statisztikai adato- kat közöl a szovjetországi hadsereg

tisztállományának 12 éves hullám-vonaláról. E statisztika szerint 1928-ban még 18.000 szakszerűen és jól ki-képzett régi tiszt szolgált a szovjet-orosz hadsereg kötelékében. Ezeknek a létszáma azonban az úgynevezett „tisztogatási akciók során” 1932-ben 11.660-re, 1935-ben 7000-re, 1937-ben 4000-re, 1939-ben pedig már csak 1200-ra csökkent és valóban csak el-enyésző kisebbséget jelent a 48.500 tisztet számláló szovjetországi hadsereg-ben.

Az egész tisztikarban csak 26.000-en végeztek katonai iskolákat, míg a többi politikai érdemek fejében, vagy a párt kívánságára kapott tisztit rangot. anél-kül, hogy megfelelő szellemi színvo-nallal és szakszerű katonai kiképzett-séggel rendelkezett volna. Mindez pe-dig főleg a magasabb vezetésben érez-tette kedvezőtlen hatását, különösen azért, mert az elmúlt 5 év alatt 3 tá-bornagyot, 6 hadseregpáncsnokot, 16 hadtest- és 22 hadosztályparancsno-kot ítéltek halálra politikai bűneselek-mények miatt, de ezenkívül ugyanil-cen jogcimen 5 hadseregpáncsnokot, 35 hadtest- és 76 hadosztályparancsnokot bebörtönöztek vagy száműzték. Ilyen nagyarányú személycserét egyetlen hadsereg sem bír el a katonai színvo-nal esökkenése nélkül. Ez az egyik fő-oka annak, hogy a szovjetországi had-sereg a sokkal kisebb finn hadsereg-gel szemben nem tud eredményt elérni és a finnekkel megbirkózni.

Elmozdították a ba'li szovjet légi parancsnokot

Stockholm, jan. 12. (Havas.) A szov-jet légi haderővel való elégedetlenséget nem csupán Kaganovics távozása erő-sít meg, hanem a ba'li szovjetországi légi parancsnokának elmozdítása is jelzi.

A Stockholm Tidningen moszkvai értesülése szerint a katonai vereségek következtében Szovjetországra a letartóztatások és kivégzések száma megnövekedett. A légügyi népbiztosság negyvenhat főtisztviselőjét elbocsátot-ták.

Az orosz hadijelentés

Moszkva, január 12. (Havas) A le-ningrádi katonai kerület hadijelentése így hangzik:

Január 11-én Uhta és Repola irányá-ban felderítő tevékenység. Petroza-vozszk irányában felderítő csapatok tevékenykedtek és Kijola szakaszán gyalogsági osztagok harcra folytak. A karéliei fildsoroson tüzérségi tűz és felderítő járőrök akélt.

A rossz idő megakadályozta a légi hadműveleteket.

Dupla bérüket a finneknek adják a norvég munkások

Stockholm, január 12. (Stefani.) A nagyobb norvég gyárak munkásai el-határozták, hogy e heti szombati és vasárnapi munkabérüket Finnország javára ajánlják fel. A gyárosok hozzá-járulásoképpen ezekre a napokra dup-la bért fizetnek a munkásoknak.

Rövid táviratok

Helsinki, jan. 12. A szovjet ten-geri haderő a tél beállta előtt nagy erőfeszítéseket tett, hogy el-hallgattassa a koivistoi finn parti ütegeket. Amióta a hajók az idő-járások miatt hadi vállalkozásokat nem hajthatnak végre, szovjet gépek igyekeznek bombázni a parti ütegeket, de minden na-gyobb eredmény nélkül.

London, jan. 12. A 2718 tonnás Granta angol gőzös péntek dél-előtt Anglia keleti partjai mentén aknára futott és elsüllyedt. A hajó legénységét egy másik hajó vette fedélzetére. Angol repülőgépek pénteken délután a yorkshirei partok közelében üldözötte vettek egy Heinkel-féle német repülőgé- pet.

V i g s z i n h á z

A szerelem, a vidámság felej-tetetlen filmremeké:

Az első csók

Fősz.: DEANNA DURBIN.

A legújabb Magyar- és Fox világhíradó!

Dulin Elek üdvözlése

Mint jelentettük, a Kormányzó Dulin Elek miniszteri osztálytanácsosnak, a sajtóosztály helyettes vezetőjének a miniszteri tanácsosi címet adományozta.

A politikai újságírók tegnap délelőtt küldöttségileg keresték fel Dulin Eleket, a miniszterelnökség sajtóosztályának helyettes vezetőjét. A küldöttség nevében vitéz Vass Sándor meleg szavakkal üdvözölte Dulin Eleket kinevezése alkalmából. Megemlékezett arról, hogy Dulin két évtizedes munkájával igen nagy mértékben segítségére volt az újságíróknak hivatásuk teljesítésében. Dulin Elek meghatóan köszönte meg az üdvözlést.

Dulin Elek karrierjének mostani kiemelkedő állomása többek között azért is osztatlan örömet keltett sajtóörökben, mert egy vérbeli szakembert ért a kitüntetés. Dulin közel két évtizedes közéleti pályafutása alatt a legkitünőbb sajtófogások egyike lett a sajtóélet kérdéseiben valóban elsőrangú szakértővé nőtte ki magát. Külön érdeme, hogy a sajtókamarai mozgalom eszméjének egyik legelső hirdetője volt s az Országos Magyar Sajtókamara életrehívása és megszervezése terén hosszú időn keresztül nehéz, áldozatos és önzetlen munkát végzett. De túl a személyi vonatkozásokon, a képesség és szakértelem honorálását kell örömdetesen látni Dulin Elek érdemeinek legfelsőbb elismerésében.

Német jelentés angol hajóvesztésekről

Berlin, jan. 12. (Német T. I.) Az angol kereskedelmi hajóhadat január hó 9-12-ig súlyos veszteségek érték. Jan. kilencedike óta hét gőzöst veszített. E három napon ért veszteség 37,130 tonnára rug.

London, jan. 12. (Havas): A 932 tonnás „Pitvines“ nevű hajót csütörtökön délután a yorkshirei part mentén két német repülőgép bombázta. A hajókiégült, a legénység mentőeszközökön megmenekült. A menekülteket egy helyi hajó vette fedélzetre. (MTI.)

A Balkán-értekezlet

Belgrád, jan. 12. (Havas.) Jól értesült forrásból eredő hír szerint a Balkán-szövetség február 2-án és 3-án Belgrádban tartandó ülésén, amelyen részt vesz Románia, Törökország, Jugoszlávia és Görögország minisztere, eszmecsere folytatnak az általános nemzetközi helyzetről és a négy országot érintő kérdésekről. A tanácskozás hozzájárul ahhoz, hogy Európának ebben a részében fennmaradjon a béke. (MTI.)

Háztulajdonosok figyelmébe

A m. kir. pénzügyminisztérium rendelkezést bocsátott ki a rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonult személyeknek engedett házbér utáni házadónak behajthatatlanság címén való törlése dolgában. Eszerint bizonyító erejű okirattal igazolható katonai szolgálat címén történt házbér elengedése esetén a házbér megfelelő részét akkor is törölni kell, ha a bérbeadó a bérkövetelés híri útton való érvényesítését meg sem kísérelte és a bérlővel szemben a törvényes felmondás jogával sem élt. Azt a körülményt, hogy a bérlő a bérhátraleköt anyagi romlás nélkül nem tudja megfizetni, a bérbeadó igazolja. Katonai szolgálatot teljesítőnek azt kell tekinteni, aki rendkívüli fegyvergyakorlatra vonul be, vagy tartaléki, vagy póttartaléki szolgálati kötelezettség alapján katonai szolgálatot teljesít.

Hatvan letartóztatás Vlnában lengyel szervezkedés miatt

Vilna, jan. 12. (Német TL) A litván rendőrség nagyszabású törvényellenes lengyel szervezetet fedezett fel, amelynek célja egy katonailag megszervezett nemzeti lengyel mozgalom létesítése volt. Házkutatások során titkos rádióleadóállomásokat is találtak. Ed-

dig hatvan személyt tartóztattak le, főként volt lengyel katonákat és főiskolai hallgatókat. A letartóztatottak között szerepel a vilnai egyetem több tanára és a Lengyel Távirati Iroda volt vilnai képviselője. (MTI.)

Sok vasúti szerencsétlenség a leningrádi vonalon

Helsinki, jna. 12. (Havas.) A jelenleg Finnországban harcoló szovjetorosz csapatokat, különösen most a karéliei földszorosban harcoló egységeket már jóval az ellenségeskedések megkezdése előtt összpontosították Leningrád környékén. Azóta sem érkezett jelentékenyebb erősítés az ország belsejéből. A foglyok vallomásaiból, a gyakori vasúti szerencsétlenségekből és a háború előtti szovjetorosz közlekedési viszonyok

ismeretéből tiszta képet lehet alkotni a jelenlegi helyzetről. A két utóbbi hét alatt Leningrád és a karéliei földszoros közt húzódó vasúti vonalon legalább tíz súlyos vasúti szerencsétlenség történt, nem is említve a kisebb összeütközéseket és kisiklásokat. Leningrád és az arevonalon küzdő csapatok élelmezésére és ellátására igen sok vasúti kocsit kellett kivonni az ország belsejéből, ami most ott fennakadásokat idéz elő. (MTI.)

Külpolitikai és gazdasági kérdések a minisztertanácson

Budapest, jan. 12. A kormány tagjai pénteken délelőtt 9 órakor a Sándor palotában minisztertanácsra ültek össze. Gróf Teleki Pál elnökölt.

Először külpolitikai kérdések kerültek szóba és ezzel kapcsolatban a kabinet tagjai behatóan megismerték a velencei tárgyalások anyagát. Ezután gazdasági

problémákat tárgyaltak, elsősorban a szénelosztásról volt szó. A minisztertanács végül a parlament közeli munkarendjével foglalkozott és ezzel a munkarenddel kapcsolatban hozott határozatokat. A minisztertanács szokatlanul korán, már negyedégykor végetért.

A finn katolikusok püspöke szózatot intézett a világ katolikusaihoz

Helsinki, jan. 12. Finnország apostoli vikáriusa, Msgr. Cobben, a holland sajtóban felhívást tett közzé, amelyben többek között a következőket írja:

— Most, amikor az egész világon a felháborodás hulláma csapott végig a kis Finnországot ért támadás miatt s amikor az áldozatok ezrei esnek el és a finn nép a szenvedés és nélkülözés tengerébe van merítve, felhívást intézek a katolikus világ népeihez, hogy a lelki és anyagi segítség keresztes hadjáratát indítsák meg a hősi finn nép érdekében.

— A finnországi katolikus egyház barátai! Ti bizonyára meg fogjátok sürgetni kérésemet hallani. Azóta, amikor a Róma a finn kormány kérésére önálló vikáriátus rangjára emelte Finnországot, sok minden történt itt. Mind-

ezt most a rombolás veszélye fenyegeti. Két templomunk máris a harcúterem fekszik. A hívek az egész országban szétszóródtak, a papok, szerzetesök és gyermekek szükségét és nélkülözést szenvednek.

— Kétszer ad, aki gyorsan ad. Rokonszenvek, a mi súlyos megpróbáltatásokat átélő északi hittestvéreink iránt és az egész finn nép iránt a bensőséges ima és a gazdag adományok indítója legyen. Ez a némes nép a legnagyobb mértékben érdemes erre. Halljuk a ti lelki és anyagi segítségért ezekben az órákban nem ismer majd határokat. Isten gazdag ajándéka legyen a jutalmatok!

Elitették a nyilas kortest, mert etetett-itatott

Balogh Győző borbélyasztási ellenőr és végrehajtó ellen választási vétség miatt indult eljárás.

A kunszentmiklósi választókerületben ugyanis az első választási menet nem hozott végleges döntést s pótválasztásra került a szor Molnár Lajos MÉP-párti és Beretvás István nyilasjelölt között. Később a küzdelemből az utóbbi került ki győztesen. A pótválasztás megejtése előtti napokban Balogh megjelent Orgovány községben és a zösszegyűlt választóknak ételt-italt rendelt, cigarettákat osztogatott köztük. Mint a vádirat mondja, mindezt kifejezetten azért tette, hogy a pótválasztás alkalmával a szavazók Beretvársra szavazzanak.

A kecskeméti törvényszék felmentő ítéletet hozott azzal az indoklással, hogy a választók tiltott ellátása az új választójogi törvény szerint csak ak-

kor vétség, ha ez azért történik, hogy a választók egyáltalában ne gyakorolják választói jogukat. A vádbeli esetben azért történt az etetés, hogy a megvendégelt választók Beretvársra szavazzanak, illetve ne Molnárra adják le voksukat, így tehát nem valósult meg a választási vétség.

Fellebbezés folytán került az ügy a budapesti ítélőtábla elé, amely a törvényszék ítéletét megváltoztatva, Baloghot választási vétség címén 60 pengő pénzbüntetésre ítélte.

A választási ügy egyébként néhány hét múlva a közigazgatási bíróságot is foglalkoztatja, mert Molnár petícióval támadta meg Beretvás mandátumát.

Német cáfolat

Berlin, január 12. (Német Távirati Iroda.) Ahhoz a németellenes propagandához, amelynek svéd lapok nem ritkán rendelkezésre bocsátják magukat, hozzátartozik a Stockholm Tid-

Bál előtt

(ma is van)

tánc előtt

keresse fel

Dr VARGA

úridivat különlegességek szaküzletét
Ferenc József út 22-24. Telefon 25-08

ningen állítása is, hogy a Szovjet-Oroszországhoz csatolt lengyel területen élő németek áttelepítése során száz meg száz német a gyűjtőhelyekhez vezető úton az éhség és hideg következtében meghalt és rendkívül nagy az öngyilkosságok száma.

Ellentétben e hamis hír állításával, a németek kitelepítése az említett területekből teljes rendben bonyolódik le. Egyetlen német sem halt éhen vagy fagyott meg. Egyetlen öngyilkosság sem történt. A németek éppen ellenkezőleg örülnek, hogy visszatérhetnek a Nagynémet Birodalomba. (MTI.)

Hitler a 47 éves Göringnél

Berlin, jan. 12. Hitler kancellár pénteken meglátogatta Göring vezértábornagyot és 47. születésnapja alkalmából kifejezte szerenese-kívánatait.

Ifjúsági hét az Árpád-terem

Az Árpád-terei református gyülekezet az általános imahét után ifjúsági hetet fog tartani. Január 14-én délelőtt 10 órakor az istentiszteleten az igehirdetés a gyülekezet leányairól fog szólni. Január 21-én pedig az ifjúsági munka másik ága, a fiukkal való foglalkozás fog megfelelő formában előtérbe kerülni. Az Árpád-terei ifjúsági egyesület 21-én, az ifjúsági napon, szeretetvendégséget is rendez a kebelbeli ifjúság számára.

Életveszélyes robbanás

Robbanás és tűz pusztított tegnap este Budafokon a Borgazdasági és Vegyipari Rt. telepén. Este fényelőre óra tájban Adelman László mérnök észrevette, hogy a seprőfőző műhelyből gőz áramlik ki.

Ebben a pillanatban hatalmas robbanást hallott a műhely felől. A műhely egyi fala beomlott és lángok csaptak ki belőle. Azonnal értesítették a mentőket és tűzoltókat. A robbanás színhelyét rendkívül nehezen lehetett megközelíteni, mert mindent romhalmazz borított és forró gőz áramlott a csövekből.

A tűzet hamarosan eloltották, a mentők négy munkást, Cseméling Jakab 29 éves, Jenei József 29 éves, Lohner József 40 éves s Horváth Kálmán 39 éves gyárimunkást életveszélyes állapotban a Szent István kórházba szállították. Dobos Pál 34 éves fűtőt a lakására vitték haza.

A vizsgálat megállapította, hogy egy csővezetékben kazánkö képződött, s ennek folytán történt a robbanás. Pénteken délután tűzvizsgálatot tartottak a robbanás közlebbi okának megállapítására.

— A Sajtókamara köréből. A Budapesti Közlöny szombati száma közli az Országos Sajtókamara újságírói főosztályának és kiadói főosztályának válszalmánya által felvett új tagok névsorát. Balassa Sándor debreceni hírlapírót a II. osztályból az I. osztályba vette fel a választmány.

Hungária filmszínház.

MA ELŐSZÖR
csak felnőtteknek!
CHEVALIER új filmje:

CSAPDA

Előadások: 5, 7, 9-kor!
VILÁGHIRADÓ!

Ma este lesz a Gazda-bál

Debrecen és vidéke gazdatársadalmának hagyományos családi hangulatú mulatsága ma este fog lezajlani az Arany Bika szálloda erre a célra pálmaligetté varázsolt dísztermében.

A fáradhatatlan rendezőség mindent elkövet, hogy a megjelentek a legjobb hangulatban töltsék az estét és így megfeleljenek a tradicionálisan fényes sikerrel zárulni szokott Gazdabálhoz fűződött várakozásoknak.

A báliroda a mai napon is d. e. 10 órától 1 óráig a közönség rendelkezésére áll a Bika dísztermében, ahol az előjegyzett jegyeket kérjük ezen időben átvenni, valamint esetleges jegyigénylések is itt jelenthetők meg be.

A rendezőség a tiszta jövedelem 50 százalékát a Horváth Miklós repülőalpnak ajánlotta fel, a másik felét pedig a Gazdai Ifjak Egyesülete alapítási költségeire fordítja.

Tekintettel a hazafias és kulturális célra, felülfizetéseket közönséggel elfogad és hírlapilag nyugtázza.

Fényes volt a jogász-bál

Hagyományos fényes keretek között nagy siker mellett rendezte meg a debreceni Tisza István Tudományegyetem joghallgatóinak Jogász Ifjúsági Egyesülete jogász bálját a Kollégium „telepítési akciója” javára. A bál legfőbb védnökségét dr. Radocsay László igazságügyi miniszter vállalta.

Az Arany Bika pazarul kiválóított s délszaki növényekkel, pálmákkal díszített termében, már tíz óra előtt egymás után érkezett meg a pazar estélyi ruhás hölgyek és frakkos urak serege. A lépcsőn díszruhás hajdúk sorfala között mentek a megjelentek a bálteremig, ahol figyelmes rendezőgárda fogadta az érkezőket. A megjelentek sorában ott láttuk Bogányi Károly vezérkari ezredest, Lossonezy István főispánt, dr. Kőleszy Sándor polgármestert, dr. Hüttl Tivadar rektort, dr. Bacsoz Jenő prorektort, dr. Oláh Lajos táblaelnököt, Jeney Sándor törvényszéki elnököt, dr. Baranyai Béla, Hankó Béla, Went István egyetemi tanárokat, dr. Balogh Gyula kormányfőtanácsost, Nagybakay Antalt és másokat.

Tíz óra után a színes lamplonok alatt játszó egyetemi zenekar és az Arany Bika cigányzenekarának hangjára bevonult a fényes bálterembe az előkelőségek csoportja. Élén Hüttl Tivadar rektorral. A kisteremben ezalatt Szép György bálelnök megkapó szavakkal üdvözölte az első bálzó lányokat, mindegyiküknek gyöngyvirágcsokorral kedveskedve. Ezután bevonult a díszterembe az első bálzó leányok csoportja, partnereikkel, a következő párokban:

Bálozó Erzsébet—Hardesay Gáborral, Bányász Hanna—Bornemissza Adorjánal, Csiba Klára—Kerékgyártó Bélával, Des Combes Nóra—Bukovinszky Lászlóval, Haman Alice—Ifj. Vásáry Istvánnal, Hankó Katalin—Barabás Miklóssal, Jemel Ilona—Szél Györgyvel, Kőpeczi Nagy Eva—P. Ábrahám Károlyval, Lőrincz Magda—Laczkó Bélával, Szaploneczy Márta—Kossuth Mihállyal, Tiszolczy Klára—Cserey Lászlóval, Vass Eva—Medveczky Istvánnal, Virágos Ilona—Tihanyi Istvánnal, Zempléni Márta—Fekete Gézával.

A bálelnök ezután engedélyt kért a tánc megkezdésére dr. Hüttl Tivadar rektortól és a zenekar rázendített a „Nem utik a jogászt agyon” kezdetű csárdásra, melyet előbb az első bálzó leányok csoportja táncolt, majd kezdetét vette az általános tánc. A megjelentek kitűnő hangulatban maradtak együtt a reggeli órákig s a fényes rendezőség Szép György bálelnökkel élén kedves, s átlagos figyelmességekkel tette emlékeztetést a megjelenteknek a hagyományos sikerű, fényes jogászbált.

Páris, jan. 12. Páris környékén a nemzetellenes munka céljából újjászervezett kommunista sejteteket leplezett le a rendőrség. 20 embert letartóztattak. Az nyomozás során sok röpírat került a rendőrség kezébe.

Kész az adóreform mely a földadónál kedvezményeket hoz és a házaadónál figyelembe veszi a sok gyermeket

Budapest, jan. 12. A január 16-án összeülő képviselőház egyik első ülésén a pénzügyminiszter be fogja terjeszteni az egyenesadóra vonatkozó javaslatot, amelyet a miniszter költségvetési beszédében is legfontosabb javaslatának minősített.

A tegnapi minisztertanács ezen a javaslaton az utolsó simításokat is elvégezte.

Az egyenesadóra vonatkozó törvényjavaslat a pénzügyminiszter kijelentése szerint az egyenlőségeket van hivatva megszüntetni, amellyel, hogy családvédelmi szempontokat akar érvényre juttatni. Sok új motívum van ebben a javaslatban. Többek között bizonyos kedvezményeket kíván biztosítani a pénzügyi kormányzat a földadónál a föld részére. Ha például valaki terméketlen földet termővé tesz, vagy pedig áttér a közgazdaságilag sokkal hasznosabb és kívánatosabb termelésre, vagy ha valaki a föld termelőképességének fenntartásán túlmenően javításokat végez, akkor ez esetben a javaslat nem az eddigi rendszer szerinti adórögzítést, hanem adókedvezményt kíván adni. A kedvezmény egészen az adómentességig elmehet.

A falusi házak tekintetében újítást hoz a javaslat. Ha a házaadónak a tulajdonos lakik, ezentúl nem a hasznérték után fogja adóját fizetni.

A javaslat áttér a tételes adózásra, aszerint, hogy egyszobás, vagy kétszobás az épület, előre megállapított tétel szerint kell fizetni a házaadót. Ez lényegében visszatérés a régi házosztályadóra. Ennek az újításnak az az oka, hogy vidéken nem vált be a házbéradó.

A házak megadóztatásánál a javaslat különbséget kíván tenni

aszerint, hogy mennyi gyermek lakik a házaadónál. Az egész kicsiny hasznbérletet a kereseti adó alól mentesíteni kívánja a javaslat. A kis önálló kézműparosok kereseti adóját szintén új rendszer szerint fogják kivetni. Itt is áttérnek a tételes adózásra. Aszerint, hogy kis- vagy nagyközségről van szó, egységesek lesznek a tételek. A hatvanöt éven felüli kézműparosok a kivett adónak csak a felét fogják fizetni. Ezek a részletek jelentik az adójavaslatban a könnyítéseket.

A jövedelmi adó reformja abban áll, hogy minden jövedelemből ezer pengő adómentes lesz és csak az ezen felüli rész válik adókötelessé. Energikus intézkedéseket tervez a javaslat a nem fundált szabad jövedelmek fokozottabb megadóztatása tekintetében. Ezek, amennyiben valamilyen álltak összekötésben, a beruházási hozzájárulás viselésében nem vettek részt, mert annak alapja a vagyon volt. Most a javaslat egyik rendelkezése azt célozza, hogy a nem fundált szabad jövedelmek is fokozottabban igénybe vésenek.

A jövedelemadónál egyébként érvényesíteni akarják a család- és gyermekvédelmet.

A jövedelmi adó skáláját aszerint lényegesen át fogják dolgozni. Az eddigi rendes és felemelt skálán túl még több skála lesz. A legalacsonyabb a sokgyermekeseké, a magasabb a kevés gyermekeseké, a még magasabb a házaspároké, a legmagasabb az agglégényeké, amivel tulajdonképpen a javaslat megvalósítja az agglégényadót.

A pénzügyminiszter javaslata elé politikai körökben nagy érdeklődéssel tekintenek s előreláthatólag a javaslat szempontjai körül beható vita fog kialakulni.

A hideg enyhülése várható Péntek hajnalban még -26 fokot mértek Debrecenben

Észak-Európát igen enyhe, olvadáspontra felüli hőmérsékletű tengeri légtömegek árasztják el.

Hazánkat még mindig szárazföldi eredetű levegő borítja be és a hideg mértéke alig változott. A nappali hőmérséklet esütröttökön az ország legnagyobb részében nem érte el még a mínusz 10 fokot sem. Az éjszakai lehűlés a talajmenti rétegben Budapestben mínusz 18 fokig, Debrecenben mínusz 26, Gyallán mínusz 27, Körösmezőn mínusz 29 és Alsóvecerkényen mínusz 30 fokig terjedt. Budapestben a tegnapi középhőmérséklet 10 fokkal volt alacsonyabb, a légnyomás középértéke 17 mm-rel volt magasabb, mint az évszaknak megfelelő törzsérték. A déli megyékben néhány helyen kevés havazás volt. Az ország területének legnagyobb részét vékony hóréteg borítja, az Alföld északi felében és Kassa, Losonc vidékén azonban hiányos a hótakaró.

Várható időjárás a következő huszonnégy órára:

Mérsékelt szél. Sok helyen ködképződés. Északkeleten holnap egyes helyeken havazás. A hideg kissé gyengül.

Velencében befagytak a lagunák

Róma, január 12. Az Adriai tenger olasz partvidékén pusztító vihar mindenütt nagy károkat okozott. Trieszt közelében, Villa del Nevoso állomás mellett, az orkán felborított egy tehervonatot, amely éppen egy viadukon haladt keresztül. Hét teherkocsi a mélységbe zuhant s egy fékező életveszélyes sebesüléseket szenvedett.

Magában Trieszt városában több mint százan sebesültek meg a szerterepülő cseréparaboktól és szilánkoktól. Egy súlyos sebesült belehalt sérüléseibe. Fiumében a vihar teljesen megbénította az utcai forgalmat. Velencében az orkán több bárkát elszakított horgonyáról és darabokra tört.

Bari kikötőjében egy motorosónak és egy uszály elsüllyedt a viharban. A calabriai partvidéken két gőzös szenvedett hajótörést. Stromboli sziget partvidékén egy vitorlás elsüllyedt s háromfőnyi személyzete odaveszett.

Égész Olaszországban tovább tart a hideg és a havazás. Az apuliai hegyvidéken a hótakaró magassága már az egy métert is meghaladja. Foggia városa teljesen el van zárva a külvilágtól s a városba vezető valamennyi vasútvonalat betemette a hó. Velencében befagytak a lagunák.

Hótakaró a Vezuvon

Róma, jan. 12. Közép- és Dél-Olaszországban ismét beköszöntött a tél. A Vezuvot hótakaró fedi. A Róma-nápolyi vasútvonalon nagy késéssel közlekednek a vonatok. A keleti parton erős viharok dühöngenek. Bari közelében egy kis hajó és egy vontatóhajó elsüllyedt, két gőzös pedig zátonyra futott. Emberéletben nem esett kár.

35 centiméteres jég az aiso Dunán

Bukarest, jan. 12. A román síkságról a hideg Bessarábia irányába húzódik és itt -30 fok hideget mértek. A Duna befagyott és a jég egyes részeken el-

— A magas vérnyomás és a verkeringségi zavarok kezelésénél reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes Ferenc József keserűvíz sokszor nagyon jót tesz, mert a bélműködést csakhamar elrendezi, az emésztést előmozdítja az anyagcserét felfrissíti és ezáltal igen kellemes közérzetet teremt. Kérdezze meg orvosát!

éri a 35 cm-t. A Fekete tenger felett két napja vihar dúl.

Esti időjárásjelentés

Hazánkban pénteken még alig mutatkozott enyhülés, de már az ország legnagyobb részében erősen a -10 fok fölé emelkedett a hőmérséklet a déli országokban.

Jóslás: Mérsékelt szél, sok helyen ködképződés, a hideg mérséklődik.

Gyilkos hóhullám Argentiniában

Buenos Aires, jan. 12. A hóhullám következtében 15 ember meghalt, 80 embert pedig kórházba szállítottak.

A jugoszláv igazságügy-miniszter Budapestre jön

Belgrád, jan. 12. Markovics Lázár jugoszláv igazságügyminiszter, a Magyar Jogászegylet meghívására február elején Budapestre látogat, hogy jogi kérdésekről előadást tartson. Egy izben már járt Budapesten a miniszter 1926-ban, a Pasic-kormány idején. Mostani meghívása, mint Belgrádban mondják, jogi szaktudásának elismerését jelenti.

Vasútas temetés

Csütörtökön délután temették el Rákospalotán országos, nagy részvét mellett Pillich Nándort, a 28 éves tagot számláló „VOGE” lelkes, agilis főtákkárát és a „Vasútas Hírlap” főszerkesztőjét. Pillich Nándort 51 éves korában ragadta el a halál s az egész ország vasúttársasága megdöbbenve értesült a nagy veszteségről, amely a Pillich halálával érte. Pillich lelkesen harcolt a vasúti munkásság jobblétéért, s azok, akik egészen közelről ismerték tudjuk, hogy ez a fanatikus küzdelme nem erőtlen s nem mondva csinált, hanem szívvel s meggyőződéssel eredt. A legnagyobb elismerés halálos ágyán érte, amikor halála előtt egy pár órával meg látogatta az első vasútas, Látnér Kornél államtitkár, elnökgigazgató.

Pillich Nándor neve fogalom volt a vasúttársaság nagy táboraiban. Ismerték a kis órházaktól a nagy palotákig. A temetésen az egész ország vasúttársasága képviseltette magát. Több mint 18 zászlós csoport kísérete utolsó útjára. Debrecenből is képviseltette magát a MÁV-műhely, az állomás csoport és a Helyi Vasút is. Egy igazlelkű vasútas nagymemberrel kevesebb — a Rákospalotai temetőben egy behavazott sírhalmossal több van. Az ország vasúttársasága mély fájdalommal őrzi meg emlékét.

Sidó Géza.

HIRDETÉS. Az elsőfokú iparhatóság értesíti a város közönségét és az érdekelteket vásári iparosokat és kereskedőket, hogy a Remete Antal-napi országos ipari és kereskedelmi kirakodóvásár, f. évi január hó 16-17-én (kedden és szerdán) lesz. A helyfoglalási engedélyeket illetően az előbbi országos vásárokról kiadott engedélyek az érvényesek azzal, hogy az új jelentkezők részére az árusítási helyet a megbízott piaci ellenőr jelöli ki. A vásárok és nyílt piacok tartása tárgyában alkotott 312-1903. bkgy. számú szabályrendelet 5. és 11. paragrafusai alapján a vásárrind fenntarthatására a fentírt napokon tartandó országos ipari és kereskedelmi kirakodóvásár alkalmával a helyfoglalás és sátorverés kezdő időpontja f. évi január hó 15-én déli 12 óra. A jelzett időpont előtt árusítási helyet elfoglalni és sátot verni tilos. Debrecen, 1940 január hó 11-én. Az elsőfokú iparhatóság.

Négy darabra tépelt a mozdony egy pályamunkást a nagyállomáson

A halálvonat tovább robogott, a vezető nem vett észre semmit — A szerencsétlenséget nem látta senki, a holttestet csak később fedezték fel

Halálos vonatgázolás történt pénteken a kora reggeli órákban a debreceni Nagyállomáson. Iszely Mihály 41 éves kabai pályamunkást egy mozdony darabokra tépte a pályafelügyelői iroda előtt.

Pénteken reggel fél hét órákor telefonon jelentették a pályaudvari hivatalból a rendőrség központi ügyeletére, hogy egy borzalmasan összetépett holttestet találtak a sínek mentén. A rendőrségről dr. Padányi Zoltán fogalmazógyakornok, központi ügyeletet tiszt vezetésével bizottság szállt ki a helyszínre a vizsgálat lefolytatására, melynek tagjai voltak dr. Salánky József tisziorvos, Des Combes Henrik műszaki tanácsos, továbbá Lakatos István detektív. Később megjelent a vizsgálatnál Zsögöd Jenő vizsgálóbíró is.

A bizottság a központi váltókezelői iroda közelében, a 19. és 20. számú váltók között a sín mentén egy férfihullát talált, mely derékban ketté volt vágva. A jobb kéz esaklója és a jobb lábfej a testtől különváltan feküdt a hideg, ködös téli reggelben. Körülötte nagy vértócsa, csákány, seprő és egyéb szerszámok heverték a jeges földön szétszórva. Megállapították a holttest személyazonosságát, mely szerint Iszely Mihály 41 éves kabai, Nap uca 208. alatti lakos, pályamunkást érte a halálos szerencsétlenség.

A nyomozás igen nehezen haladt előre, mert sem a gázoló vonatról, nem tudtak felvilágosítást adni, sem szemtanúja nem volt a katasztrófnak. Nagy László fűtő vette észre először a sín baloldali-ánfekvő emberi hullát és ő jelentette az előjáróinak. Nagy László ugyanazon a vágányon haladó mozdonyon állt, amelyen a szerencsétlenség történt és amely jóval később indult el a halálvonat után. Nagy Lászlót nem lehetett kihallgatni, mert tovább ment a vonattal Kaba felé.

Ily módon egyelőre még nem sikerült megállapítani, mikor és melyik vonat ütötte el a szerencsétlen pályamunkást anélkül, hogy megállt volna, vagy bárki észrevette volna a szerencsétlenséget. Az eddigi vizsgálat szerint Tiszalök felé haladó tehervonat mozdonya ütötte el Iszely Mihályt reggel 5 óra 50 perc és 6 óra között. Ebben az időben Iszely a pályán dolgozott. Az volt a feladata, hogy a váltókat tisztítsa. Csákány-nyal és seprővel felszerelve, valamint más eszközökkel elindult munkáját megkezdeni a még sötét, esikorgó hideg hajnalban. A 19. és 20. számú váltó között dolgozott, amikor arra haladt a Tiszalök felé induló tehervonat, melynek mozdonya elkapta a dolgozó munkás lábát, berántotta a sínekre, a kerekek mintegy tíz méterre görgötték maguk előtt a szerencsétlen férfit, azután újból kidobták a sín párt mellé. A vonat tovább haladt, anélkül, hogy akár a vezető, akár a fűtő észrevette volna a szerencsétlenséget.

Már hosszabb idő telt el, amikor Kaba felé elindult egy másik vonat ugyanazon a vágányon, melyen a szerencsétlenség történt. Nagy László fűtő, aki menetirányban a baloldalon állt, figyelés közben észrevette a sín mellett fekvő mozdulatlan emberi tetemet és csak ekkor derült ki, mi történt a sötét, ködös reggeli órákban.

A további vizsgálat arra irányult, hogy miképpen történhetett a szerencsétlenség. Erre nézve bizonyosat szemtanúk hiányában nem lehetett megállapítani. Há-

rom feltevés alakult ki a gázolás magyarázására. Az egyik vélemény szerint a sötét kora reggeli órákban dolgozó Iszely nem vette észre a közeledő mozdonyt, melynek kerekei alá került. A másik feltevés az, hogy a mozdonyból kiömlő gőzfelhő — mely egyébként a vezető és fűtő figyelését is akadályozhatta — hozzájárult ahhoz is, hogy a pályamunkás nem látta a mozdonyra szerelt hóéket, abban az esetben, ha a mozdony közeledését észre is vette. Ebben az esetben tovább is ott maradt a sín közelében és nem számolt azzal, hogy a hóéke miatt távolabb kell

Egy ötéves kisleány borzalmas tűzhalála a Híd uccán

A konyhában lángot kapott a ruhája és megégett

Megrendítő szerencsétlenség történt pénteken a Híd utca 1. számú házban. László Magda 5 éves kisleány ruhája lángot kapott a tűzhelyről és oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy rövid idő múlva meghalt.

A kis László Magda édesanyja a vilánytelepen dolgozik, mint gépkezelő és nem tartózkodott a lakásban, amikor a szerencsétlenség történt. Felesége néhány héttel ezelőtt meghalt és így a kisleány a 85 éves nagypapa felügyelete alatt volt otthon. Az öregember kiment a lakásból az udvarra, hogy fát vigyen be a konyhába, amikor borzalmas sikoltozások között kirohant utána a kisleány, akinek ruhája lángokban állt.

Az idős ember megrettenve futott a kisleány felé, letépte róla az égő ruhákat, de akkorra a szerencsétlen gyermek teste már teljesen összeégett és eszméletlenül összeesett. Kihívták

menne a sántól a szokottnál. A harmadik magyarázat szerint a szerencsétlenül járt ember munka közben megéghetett a jeges pályán és nem tudott idejében felállni. Eközben ért oda a mozdony és magával hurcolta, ruháit összevisszaszagatta és derékban kettészelte.

A vizsgálat befejezése után a holttest darabjait összeszedték és elszállították. A további nyomozás fog teljesebben fényt deríteni a halálos gázolásra. Iszely Mihály háborút járt ember volt. Munkájával felettesei mindig meg voltak elégedve. Családja Kaban lakik, felesége az utóbbi napokban beteg lett és a munkás haza akart menni hozzá. Kérését már elő is adta a hivatalban, de a tragikus haláleset már megakadályozta abban, hogy beteg feleségéhez eljusson.

höz a mentőket, akik elsősegélyben részesítették és kiszállították a gyermek klinikára, ahol azonnal ápolás alá vették. A gyermek állapota már kezdetől fogva reménytelen volt a harmadfokú égési sebek következtében. Olyan borzalmas égési sebek borították térdtől felfelé az egész testét fel egészen a fejéig, amelyet még nem igen láttak az orvosok a klinikán.

Minden fáradozás hiábavalónak bizonyult, a gyermek anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, rövid idő múlva kiszenvedett. Az esetről jelentést tettek a rendőrségnek, ahol a nyomozást bevezették. Az eddigiek szerint a magára maradt gyermek a tűz hely közelében játszadozott a lakásban, közben ruhája lángot kapott, mely gyorsan elterjedt és az egész testét megégette. Mire atyja hazament a munkából, már csak kisleánya ajálának szomorú hírt hallhatta.

A téli idényvégi vásár időpontja: január 22—30

A debreceni kereskedelmi és iparkamara értesíti érdekeltseit, hogy az 1933. évi XVII. t. c. 9-ik §-a alapján az idényvégi vagy divatját mult, raktáron maradt, kiselejtett stb. áruk 1933. évi téli idényvégi kiállítását a kamara egész területére

1940 január hó 22. (hétfő) január hó 30-ika között állapította meg.

Felhívja az érdekltség figyelmét arra, hogy a kamara szigorúan vigyázní fog arra, hogy az érdeklte kereskedők és iparosok az alkalmi árusítás tekintetében kizárólag azokra az idényvégi, vagy divatját mult, kiselejtett stb. árukészleteikre vannak korlátozva, amelyek a kiállítás időszaka kezdetét megelőző időszak óta vannak raktáron. Sem az engedélyezett árusítás megkezdése előtt, sem annak tartama alatt az áruaktárt az alkalmi árusítás céljait szolgáló árukkal kiegészíteni nem szabad.

Az idényvégi kiállítás hirdetését 52.206—1939. sz. K. K. M. r. értelmében 1940. évi január hó 21-én lehet megkezdeni és mindenemű hirdetését 1940. évi január hó 31-ével be kell fejezni.

A hirdetés téli, idényvégi, leltári vagy ezekkel egy tekintet alá eső alkalmi árusításra vonatkozhatnak, de nem utalhat kiállításra, végeladásra, üzletmegszüntetésre, felszámolásra, üzlet áthelyezésre, vagy hasonló körülményre, sem pedig az áruknak a rendes üzletforgalmon kívül eső eredetére. Csődötmegeből, zálogházából, árverésből megvásárolt üzletből vagy áruaktárból származó, tüztől

mentett stb.)

Az engedélyezett időtartam utolsó napjának leteltével az alkalmi árusításra vonatkozó összes hirdetések el kell távolítani, illetőleg azok közzétételét meg kell szüntetni.

A szezonvégi kiállítás keretében a következő cikkeket lehet áruba bocsátani: rőfös, rövidáru, férfi és nődivatáru, posztó, szűcsáru, készruha, sportáru, üveg- és porcellánárucikkeket.

Szaporodik az életbiztosítások száma

A belső tőkekepzésben és ezáltal az ország közgazdasági életében szerepet játszó életbiztosítási intézmény erősen visszaesett a világháborút követő évtizedben. Az okok ismeretese: a valorizáció körüli zavarok, hiszen a korona elértéktelenedése következtében a biztosító társaságok úgyszólván minden díjtartalékjukat elvesztették. Sok káros esemény miatt az elmúlt évtized sem kedvezett az életbiztosító intézmény fellendülésének. Annál öröme-tesebb, hogy most a nagy életbiztosító intézetek az életbiztosítások számának gyarapodásáról tehetnek jelentést. A legutóbbi hónapokat frissen lendülő üzletmenet jellemzi, amely a biztosító előjelekből itélve folytatódni fog. A szakértők az életbiztosítások felé forduló érdeklődést és a közönség részéről megnyilvánuló bizalmat a pengő szilárd árfolyamának tulajdonítják. Pénzügyi politikánk a pengőt a bonyolult háborús háborús külpolitikai események mellett is stabilizálta. A közönség megyőződött arról, hogy újra

ARANY BIKA gőzfürdő üzemzavar miatt zárva

Kádiürdő állandóan nyitva

Érdemes pénzt gyűjteni s ez egyúttal az ország közgazdasági életének életbevágóan fontos érdeke is. Az pedig nem lehet vitás, hogy az általánosságban meginduló tőkekepzésnek egyik legegyszerűsített eszköze az életbiztosítás.

Lindenberger János apostoli kormányzó hazatért

Mint ismeretes, a debreceni katolikusok szeretett főpapja, Lindenberger János szemoperáción ment keresztül. Dr. Fazakas Sándor magántanár hajtotta végre a műtétet, mely jól sikerült. A főpap egyik szeméről sikerült rendben eltávolítani a keletkezett hálygot. Tíz napi ápolás után Lindenberger apostoli kormányzó tegnap elhagyta a Fazakas szanatóriumot és hazatért. Még azonban kiméletre van szüksége és éppen ezért nem veheti át a plébánia, illetve az apostoli kormányzóság vezetését, csupán főbb ügyekben irányít. Kihallgatásokat egyelőre nem tart és senkit sem fogadhat.

METEOR MOZGÓBAN

Ma 5, 7, 9 órákor:

Nincsenek véletlenek

Turay Ida, Szilassy László magyar vigjátéka.

Megalakították a szinügyi, múzeumfelügyelői és zeneiskola felügyelői bizottságot

A közművelődési bizottság dr. Balogh Sándor főjegyző, kultúratanácsnok elnöklésével tegnap délután tartotta ülését, melyen megalakították a bizottság tagjaiból a muzeumi felügyelő, zeneiskolai felügyelő és szinügyi albizottságokat.

Dr. Balogh Sándor főjegyző előterjesztése után a muzeumi felügyelő-bizottság tagjaivá az 1940. évre Rugonfalvi Kiss István egyetemi tanárt, Nagybakay Antalt, Szentpéteri Kun Bélát, Juhász Sándor dr-t és Nagybakay Sesztina Jenőt választották.

A zeneiskolai felügyelő-bizottságot dr. Szentpéteri Kun Béla, dr. vitéz Besseney Lajos, Nagybakay Sesztina Jenő, Nagybakay Antal és dr. Uray Sándor tagokból alakították meg.

A szinügyi albizottság tagjaivá dr. vitéz Besseney Lajost, Uray Sándort, Bendák Gyulát, Kovássy Kálmánt és dr. Kertész Kálmánt választották.

Új széleskörű választói törvény Jugoszláviában

Belgrád, jan. 12. A minisztertanács jóváhagyta az új általános titkos és egyenlő választói törvényt. Eszerint minden jugoszláv állampolgárságú férfi választójogot kap, ha betöltötte 21-ik életévét. Mindenki választható, aki elmúlt 30 éves. A szkopstina tagjait négy évre választják.

Mint hogy az új törvénytervezet politikai pártoknak és pártkoalícióknak a részvételéről beszél a választásokkal kapcsolatban, azt hiszik, hogy az új egyesületi és gyűlékezési törvény megengedi a politikai pártoknak az új alakulását is, amit tudvalevően még 1929-ben a diktatúra-törvény tiltott meg.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debreceen, József kir. herceg ucca 1. szám.
Telefon nappal 27-89. (3 mellékállomás),
éjjel 27-89. Előfizetési árak havonta
3.— pengő, negyedévenként 9.— pengő,
félévre 18.— pengő, eg. sz. évre 36.— pengő.
Egyes szám ára hétköznap 12 fillér, vasár-
nap 24 fillér.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, jan. 13-án reggel 8 órától, jan. 20. reggel 8 óráig: „Nap” Plac ucca 1., telefon: 27-73. sz. — „Aranyegyszervó”, Kossuth ucca 8., telefon: 31-96. — „II. Rákóczy”, Kúsvásár-tér, telef. 23-43. — „Sztankay”, Szent Anna ucca 64. sz. telefon: 25-58. szám.
MENTŐK TELEFONSZÁMA: 04.
RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

Emlékezünk

1915 január 12.

Arany vitézségi érmet kapott Bodnár Antal szakaszvezető, aki ezen a napon, 1915-ben az Uzsoki-szorosban szakaszával a támadó oroszokra vetette magát s ezzel ezrede fenyegetett szarvát sikerült megvédenie. A hátba és oldalra támadó oroszok Bodnár szakaszának hősiességétől megzavartak s visszavonultak. A hős szakaszvezető eltekintve harci beavatkozásával helyreállította ezrede egyensúlyát s olyan hadiselekményt vitt véghez, melynek igen fontos harcászati kihatásai voltak.

Vágy

Ha kezéd egyszer kezembe tennéd és keblemre hajtánád fejed, Megölelnék szeliden, lágyan, s örködném hunyt pilláid felett.

S egyszer talán közel is hajolnék hős halántékodhoz, hol majd az ér hajszálvékony, finom vonalában, pirosabb lesz egy percre tán a vér!

S ha álom fogna el keblemen — fejed alá tenném a szívemet.
S hozzád hajolnék (bocsáss meg érte) Ugy hallgatnám én a tiedet.
Polgár Gyula.

— **Vasárnapi istentiszteleti rend a ref. templomokban, január hó 14. vasárnap:** Nagytemplomban délelőtt 10 órákor dr. Soós Béla, délután 5 órákor Szenes L. Kistemplomban délelőtt 9 órákor Uray Sándor, 11 órákor dr. Farkas Pál, délután 5 órákor Szabó Gábor. — Kossuth uccai templomban délelőtt 10 órákor Kovács József, délután 5 órákor Nagy Károly. — Károlyi Gáspár-téri templomban délelőtt 9 órákor Nagy Dezső, délután 3 órákor Peleskey Károly. — Spótyfalvi templomban délelőtt 10 órákor Sipoos Imre, délután 5 órákor Kulcsár Dezső. — Árpád-téri templomban délelőtt 10 órákor dr. Hegyaljai Kiss Géza, délután 3 órákor dr. Erdei Mihály. — Homokkerti templomban délelőtt 10 órákor Baja Mihály, délután 5 órákor Szilágyi László. — Nyíllastelepi templomban délelőtt 10 órákor Mezey Béla, délután 3 órákor Orosz János. — Csapókeri templomban délelőtt 10 órákor dr. Danesházy Sándor, délután 3 órákor Vándor Ernő. — Kerekestelepi templomban délelőtt 10 órákor Kulcsár Ferenc, délután 3 órákor Kulcsár Ferenc. — Tégláskerti állami iskolában délelőtt 10 órákor Birinyi János. — Dóczy József uccán délelőtt 11 órákor dr. Dodonhelyi József. — Téglavetői gyülekezeti háznál délután 3 órákor Kovács Árpád. — Wolaffkatelepi olvasóköriben délután 3 órákor Szilágyi László. — Tanyai istentisztelet: Ondód II. Védres dűlő délelőtt 9 órákor Rápolthy Árpád. — Kumpálhalmi délelőtt 11 órákor vitéz Szabó Endre. — Pac délelőtt 10 órákor Papp Géza. — Mézeshegy délután 2 órákor Papp Géza. — Bánk délelőtt 9 órákor Biró Béla. — Diószegi úton délelőtt 11 órákor Biró Béla. Haláp délelőtt 9 órákor László L. Elek. Pipóhegy délelőtt 11 órákor László L. Elek. — Állóhegy délután 2 órákor László L. Elek. — Kismaes délután két órákor Kurucz József. — Horthy közpórházban délelőtt fél 10 órákor Nagy Sándor.

Hétfőn megkezdődik a református gimnáziumban a tanítás, mely szénhiány miatt szünetelt

A református gimnáziumban a karácsonyi vakáció meghosszabbított, mert az intézet szénkészlete az erősebb hideg miatt hamarabb elfogyott, mint eredetileg számították. Már korábban az a veszély fenyegette az iskolát, hogy a tanítást meg kell szakítani, mert a daraszén — amire az összes kazánokat berendezték — elfogyott. Akkor azonban a Városi Nyomda — amelynek érkezett egy vagon daraszéne — kiegészítette a gimnáziumot és átadta a vagon szénét. Az iskola igazgatósága nem

akarván kitenni az ifjúságot a megfázás veszélyének, ami feltétlenül bekövetkezik, ha mérsékelt fűtenek takarékosági okokból, inkább azt a megoldást választotta, hogy szünetelteti a tanítást. Erre kényszerítette a szénszállítás megakadása.

Felsőbb helyről érkezett közbe lépésre a bányá a szállítást ismét megkezdte és így a szükséges tartalék daraszénmennyiség rendelkezésre állván, a tanítást most már hétfőn megkezdik.

— A római katolikus templomban rendes vasárnapi miserend. Miskezdetek mint rendesen. Délelőtt 10 órákor nagymise.

— Az evangélikus templomban vasárnap délelőtt 9 órákor ifjúsági istentisztelet. Prédikál Labossa Lajos. Délelőtt 10 órákor gyülekezeti istentisztelet, prédikál Pass László. — Délelőtt szórványistentiszteletet tart Bihar-keresztesen és Berettyóújfaluban Krescsák Kálmán. — Este 5 órákor gyülekezeti istentisztelet. Prédikál Pass L. Délután félnyolc órákor középiskolások leányok bibliorája a tanácsteremben.

— Istentisztelet a baptista imaházban. A szappanosuccai imaházban vasárnap délelőtt félkilenc-től-fél tíz óráig imaáhitat, féltíz-től-fél tíz óráig prédikáció, 11-12 óráig vasárnapi iskola, délután 6-8 óráig vallásos-estély, vegyeskar és zenészekkel. — Szerdán este 7-8 óráig biblióra. — Pénteken este 7-8 óráig imaóra.

— Dr. Tassy Ferenc, a Kollégium volt növendéke, házasságkötése alkalmából a kollégiumi ifjúság települési mozgalmá javára 10 pengőt adományozott.

— A Debreceni Foto Klub január hó 17-én, határozatképtelenség esetén 26-án a Fotoklub helyiségében, évi rendes közgyűlést tart. Elnökség.

— Tisztújítás a Mérnökegyletben. A Magyar Mérnök és Építész Egylet, debreceni osztálya rövidesen megtartja tisztújító közgyűlést. Az elnökök, Simonffy Miklósnak — akinek működéséhez az egyesület rendkívül sikeres korszaka fűződik — mandátum, lejárás az alapszabályok értelmében azt nem lehet meghosszabbítani. Új elnöknek Tichy Antalt, a HEV igazgatóját emlegetik.

— Jó állást kaphat gyorsíró-gépirás-tudással. Naményi Gyorsíró-Gépiró Iskolában új tanfolyam kezdődik. (Rákóczi ucca 17.)

— Egy német repülőgép esütörtökön este kényszerleszállást végzett Dél-Jütländban, a Skarbaek környéki mezőkön. A négy bennülő felgyújtotta a gépet, amely teljesen megsemmisült. A rendőrség a német repülőnek kényszerlehellyet jelölt ki.

— Vattay Margit táncintézetében január hó 15-én diák tanfolyam kezdődik. Kossuth ucca 11. szám.

— Három építési engedély. Debrecen város műszaki ügyosztálya december hóban három építési engedélyt adott ki és pedig Szabó Istvánnak Károly Ferenc József úton háromszobás lakásra, Wizer Antalnak Békessy Béla utcán szoba, konyha, kamarára, ötv. Kovács Lajosnak Fancsikán istállóra.

— Befesztették az utcai ajtót a Monostorpályi út 90. számú házban és az ismeretlen tettesek a nyári konyhából, valamint a faskamrából elloptak Varga László kereskedőségű tulajdonát képező székét, gyapjutarakót, üres hótorrás- és befőttes üvegeket.

— Lopják a reklámárut az üzletek előtt. Herskovicz Miksa Csokonai utca 25. sz. alatti rőfőskereskedő Csapó u. 19. sz. alatti üzletének ajtaja elé reklám céljából kitett vég flanelt ismeretlen tettes ellopta. Hasonló feljelentést tett Golenszki Ferenc gyarmatáru nagykereskedő is, akinek Sas u. 2. sz. alatti üzlete elé kihelyezett egy zsák borsóját lopták el.

— Garai tánciskolájában, január hó 13-án, szombaton reggel 6 óráig táncvizsgából, 16-án új táncanfolyam kezdődik.

— A Brassó melletti Derestye vasútállomás bejárójánál súlyos szerencsétlenség történt. A lejtős pályán egy ehervonat megszaladt és Kiss Muzoly vezető már nem bírta lefékezni. Mivel tudta, hogy vele szemben egy személyvonat jön, ellengőzt adott. A kocsi egymásba torlódtak, de a vonatot sikerült megállítani, még mielőtt nagyobb szerencsétlenség történt volna. Az egymásba torló kocsi négy főt kezdő agyonnyomtak. Másik két férfit még nem találtak meg.

— Porcellánfestő tanfolyamra jan. hó 25-ig lehet jelentkezni a MANSZ otthonban. Tanítás kettő hónap. Tandij 8-8 pengő, dupla óra beosztással.

— Balesetek. Dobó Sándor Nyomató u. 16. alatti 74 éves favágó a munkából hazafelé menet pénteken délután a Nyomató utcán összeesett. A kihívott mentők jobboldali hénulást állapítottak meg nála. Aggyvéréssel kiszállították a Horthy kórházba. — Fehér János hosszúpályi földműves a Miskolc úton leesett a szekerről. Mire a mentők kiértek, már a szekeren ült és nem érezte magát sérültnek. Kissé ittas állapotban elhajlott.

— „Éden” értékesít. Bocsés tudomására hozom kedves vendégeimnek, hogy sikerült szerződtetnem Horváth Jolánka primásnőt és Oláh Emmike dobosnőt a „Westend kávéház” hírneves és nagyon közkedvelt zenésznőit, akik szombattól kezdődőleg minden este az igentisztelt vendégeimet igyekezni fognak szórakoztatni. Szíves pártfogást kér az „Éden” vendéglő.

— A gép és az időjárás a Gazdasági Szabadakadémia mai előadásában. A Debreceni Gazdasági Szabadakadémia előadás-sorozatában ma délután 5 órai kezdettel a Déri Múzeum előadótermében dr. vitéz Erdély János gazdasági akadémiai tanár a gépeknek a mezőgazdasági termelésbeni szerepéről, dr. Berényi Dénes egyetemi m. tanár pedig a gazdáknek az időjárással való küzdelméről fog előadást tartani. Az előadások díjtalanok, azokon bárki részt vehet.

— 163 hozzátartozó a nagyanya temetésén. Nem mindennapi temetés volt a györmegyei Igrényi községben, ahol 90 éves korában meghalt özvegy Knauz Mátyásné. Az idős asszony koporsójánál megjelent két leánya és egy fia, ezeknek férjei, illetve felesége gyermekeikkel, továbbá 68 unoka és egész sereg dédunoka, úgy összesen 163 közvellen hozzátartozó vette körül és kísérte a temetőbe a koporsót.

— Idegen kerékpárt vitt el ittas állapotban, a sajátja oda van. Kovács Antal faraktári kocsi a Hatvan utcai Harstein vendéglőben ivott az elmúlt este, ahol annyira becsipett, hogy nem tudott felülni kerékpárjára sem, hogy haza menjen. Amikor botorkálva kiment a vendéglő ajtaján, ahol kerékpárja állt, megfogott egy gépet és hazatolta. Mikor reggel kijőzött, meglepetve látta, hogy egy nő kerékpárt vitt el a koresma elől a sajátja helyett. Beszolgáltatta a rendőrségnek és feljelentést tett a saját kerékpárja eltűnése miatt.

Mi adja az erőt a finneknek

Az egész világ figyelmébe északon van, hol 30-40 fokos hidegben diadalmasan harcol a finn hadsereg. Mindenki csodálattal hallgatja az állandó győzelmekről szóló híreket. Hittetlenkedve, ámulattal kérdezzük, honnan van annyi erő, ennyi kitartás a maroknyi csapatban. Előttünk csoda ez, amelyet azonban meg kell tudnunk magyarázni, ha a dolgok mélyére nézünk és betekintünk a finn ember egyéni életébe. Mert a hadsereg egyénéből tevődik össze s hiába volna minden parancsszó, mellyel a tömegeket akarnák engedelmességre és kötelességteljesítésre bírni, ha az egyesek gyávák, gyöngék és kicsinyhitűek lennének.

Mi hát az a varázserő, mely képessé teszi őket arra, hogy olyan aránytalanul nagyszámú ellenséggel szemben is megállják a helyüket? Két tényezőből tevődik össze. Az egyik az egészséges, erős test. Ebből a testből lárad a természetes szépségnek az a bájja, amelyet a sport ad meg, s amelyet semmi másal nem lehet pótolni. Ez tulajdonképpen a rejtett rugó, mely az egész gépezetet irányítja. Azonban téves volna azt hinni, hogy a sport csak a test — azaz, óh, nem. Elsősorban a lélek.

Legalább is az igazi, nemes értelemben vett sport az. A test csak eszköze mind annak a jónak és szépeknek, amit az ember kifejtethet úgy a maga, mint ember-társai és hazája érdekében. Épsége, fűsége azonban kihat az egész lényiségre. Nyugodtságot és derült sugároz magából a béke idején, szilárd akarat-erőt és kitartást a háborúban. Finn testvéreink nem ismerik a nyugati ember hajtszolgálatát, örökös rohanását. Ott északon méltóságteljesek a mozdulatok, ruganyos a járás, derült az arc. Kemény, acélos a kar, mely bár száraz szívesebben fírad el a nyugodt napi munka után, de mely — ha kell — habozás nélkül veszi fel fegyverét is.

Az egészséges, kiportolt test azonban nem elég magában. A lélek szerete is kell hozzá. És ez a másik fontos tényező. A szeretet piros és meleg lángja ég a finn ember lelkében, melyet évszázadok óta nevel bele minden édesanya gyermekébe. Öntudatos szeretet ez, mely nem fanatizmus. Nem erves vezetők rátermettsége, tüzelő beszéde az, ami a harctereken sikereket ér el. Nem függ ez az érzés előjártól, akik befolyásolják az egyéneket, s kiknek távozása után zökkenőket állának be. Ezt a szeretetet nem kívülről adják mélyen él az minden lélekben. Eddig fényes fehér lánggal fényelt a havas esücsök, két tavak és örökzöld fenyvesek csodálatos országában, ma lángvörösen, perzselően csap az ég felé s ez a diadalmas tűzszlop példátlanul mutatja meg a világ millióinak, hogy mi az igazi hazaszeretet.

— Elitelték, mert „zsidóbérencnek” nevezte a kisgazda-jelöltet. A pestvidéki ügyészség választójog szabad gyakorlásának jogosulatlan befolyásolására irányuló vétség miatt emelt vádat Takács Sándor 26 éves soroksári lakos ellen. Takács — a vád szerint — Majosházán, a kerület egyik községében, amikor a kisgazdapárt jelöltje, dénesfai Dinich Ödön autójából kilépett, nagy lármat csapva zsidóbérencnek nevezte Dinichet, majd az összegyűlt választók felé fordulva kijábalta: „Ne szavazzatok zsidóbérencnek!” Takács Sándor most vonta felelősségre a pestvidéki törvényszék. A vádolt tagadta bűnösségét, a tanuként kihallgatott sértett volt képviselőjelölt és mások azonban megcáfolták a védekezését. A bíróság végül a vádbeli cselekményben mondta ki bűnösnek Takács Sándort és nemfizetés esetén ötnapi fogházza átváltoztatható 50 pengő pénzbüntetésre ítélte.

— Kisenev mellett az egyik faluban hármas tragédia történt. Az anya magára hagyta 5 és 3 éves kisleányát, munkába indult. A kisebbik lány a hideg szobában megfagyott. Nővére ekkor szalmával próbált a szobában tüzet gyújtani, hogy kistestvérét életre keltsse. A kályhából kiáradó füst azonban megfojtotta. Amikor az anya hozzátért és két gyermekét halva találta, megőrült.

Színház, Film, Szórakozás

CSOKONAI SZÍNHÁZ MŰSORA:

Január 13-án, szombaton délután: Pillangó főhadnagy. Mérsékelt helyár.
Január 13-án, szombaton este: Gyertyafény. Bérlétszűnet.
Január 14-én, vasárnap délután: Gyertyafény. Rendes helyárakkal.
Január 14-én, vasárnap este: Gyertyafény. Bérlétszűnet.
Január 15-én, hétfőn este: Csárdás kis kalapom. Bérlétszűnet.
Az előadások délután 4 órakor, este 8 órakor kezdődnek.

GYERTYAFÉNYNÉL. — Jókendű, bolondos, zenés vigjáték, melynek élesen borsos voltát nagyon letempítoták és így talán még élvezhetőbb volt. A félreértések, helyzetjelölések sora sok kedvre, jó hangulatra ad alkalmat és a rendezés mindezt mesterien ki is használja. Selmezy Mihály pergő, fűrgő ügyes, mindenre kiterjedő figyelme pompásan érvényesül. Az idegennyelvű darabot nemcsak átdolgozó ereje, de a rendezés is valóban magyarrá tette. A nem túllégyes muzsika egyik, másik jelenetben jól alá festette a darab menetét. Szemerjay D. Tibor vezénylete mellett.

Rajz János kivételes művésze most kedvre kijátszhatta magát, mert ezt a bolondosan kedves, mulatságosan változatos darabot kétségkívül ő vitte nagy sikerre. Annál kedvvel és olyan színek sorával szívaltatta meg előbb a konfidens, majd zavart helyzetbe került, majd, hogy egymaga meg tudta tölteni a színpadot. Igen jó volt Sággy István, aki jól fogta meg a báró igen hálás szerepét és életszerűen hű megajzolásával vitte sikerre. Jurik Julest nemcsak táncával, de a „nagyasságát” alakító szerepében kitűnő játékában is sok elismerést szerzett. Madaras Vilma szép, eleven, friss játéka igen jó volt. Biczó Margit a valódi nagyságos asszony megjátszásával vitt néhány keresetlen és közvetlen színt a játékba. Selmezy Mihály egyetlen jelenetben mutatta meg, hogy kis szerepben is lehet nagyot adni.

A közönségnek tetszett a jó előadás, pergő rendezés és sokszor tapsolta meg nyílt színen is a kitűnő együttést. Rajz János még szép babérkoszorút is kapott.

Színházi iroda jelentése:

Szombaton délután mérsékelt helyárral, Tolnay Andor felléptével a „Pillangó főhadnagy” megy.

Szombaton este, vasárnap délután és este a tegnapi bemutató bombasiker aratott „Gyertyafény” van műsorban.

Hétfőn mérsékelt helyárral a „Csárdás kis kalapom”-at játssza a színház.

SZÍNHÁZI KIS TÜKÖR

TIZENHÁROM DARABOT olvasott át egy hét alatt Tolnay Andor direktor, egy hét alatt, a debreceni ösbemutató darabjait keresve. Eredetileg az volt a kitűnő igazgató terve, hogy Czobor Károly nagy történelmi tárgyú operettjét a „Czinka Pannát” mutatja be ösbemutatóul. Tekintettel azonban arra, hogy a debreceni eredeti bemutatót a rádió is közvetíti, nem akart ismét történelmi tárgyú darabot adni elő, hiszen az „Aranyrózsa”, melyet szintén közvetített Kászó a rádió, ugyancsak történelmi darab. Ezért eltekintett ennek a bemutatásától. Több nagyszerű darab mint Babay József és Buday Dénes darabja, azért nem volt előadható, mert zenésvigjáték inkább és Tolnay direktor a nagyoperetthez ragaszkodott. — Ezért ejtette el Segesdy-Dolecskó „Tiltott gyümölcs” c. darabját is. A tegnapi napon aztán siker koronázta Tolnay direktor fáradozását. Remek muzsikájú, nagyszerű témájú nagyoperettet fedezett fel.

AZ ÚJ OPERETT című és szerző neve nélkül érkezett Tolnay direktorhoz a Színházkamarától. — Csehszlovákiában játszódnak le, közvetlenül a bécsi döntés előtt. Ragyogóan megírt, hatásos jelenetek, nagy finálék, pompás szerepek és gyönyörű fűlbemázó muzsika jellemzik. A debreceni közönség szinte örömeire kijelenthetjük, hogy a főszerep olyan, hogy azt nem is játszhatná más, mint Tolnay Andor direktor, aki először mint honvivő futott be a debreceni közönség szeretetébe. De ragyogó szerepa van benne Márfy Verának, Rajz Jancsinak, Jurik Julcsinak, Selmezynek, Polgárnak, Perényi Sárinak és szinte a társulat valamennyi tagjának.

MÁR A RAGYOGÓ új ruhákat is megrendelte a darabhoz Tolnay Andor igazgató, aki a név nélkül darab bemutatóját igazi nagy művész eseményé avatja. A darab keresztelődött is meg tartották tegnap délelőtt az igazgató irodában, Tolnay direktor, Putnik Bálint írták és a DEBRECZEN munkatársai s a Tolnay direktor által ajánlott „Sortűz” cím nyerte meg legjobban a tetszést. A darab legizibb jelenete ugyanis az, amikor a cseh katonaság sortűzet ad a magyar lakosságra — nyílt színen. Tolnay direktor hétfőn egyébként ismét Budapestre utazik a darab rádió előadását megbeszélni.

A SZILVESZTERI KABARÉT, melyet táblás ház nézett végig, de legalább három táblás háza való közönség nem kapott jegyet, a publikum ismételt kérdésére Tolnay direktor január hó 20-án, délután előadásra tűzte ki. Ezen az estén a színházi előadás 8 óra helyett félkilenc órakor kezdődik, mert Tolnay direktor a „Magyar-est” megnyitójához előkézenyen átengedte a katonazenekart.

A film világából

A Potyautas, mely a Sláger Filmvállalat idei nagy vigjátéka, a Coró mozi következő műsora. Miután ebben a budapesti mozgószínházban minden film legalább 3-4 héttig futott az idén, a „Potyautas”-nak is nagy sikert jósolnak.

Páger Antal filmje a „Három kerék” január hó 25-én kerül műterembe. Ez lesz az Erdélyi Filmvállalat harmadik filmje. Az első kettő sikere nyomán ettől is sokat várnak.

„Gorilla”. A „Három testőr” sikere után az amerikai Fox Filmvállalat elkészítette a Ritz-fivérekkel a „Gorilla” című filmet. Ritzék ezúttal is egy izgalmas detektívdráma központjába kerülnek, mint magádetektívek és addig bukdácsolnak, ügyetlenkednek, míg rengeteg izgalom után ráhibáznak az igazságra és ártalmatlanná teszik a film néma hőseit, a gyilkos „Gorilla” néven ismert haramiát.

Canitoge hőse a címe a Bovaria új filmjének, melynek főszerepét Hans Albers játssza. A szerep szerint nyugalmazott gyarmati tiszt, aki most Kanadában dolgozik, egy hatalmas vízmű munkálatainál. A film tulajdonképpen Hans Albers kedvéért íródott, de a Bovaria jól válogatta meg a többi szereplőt is, az érdekes és szép Charlotte Susa, a finom és tőrekeny Hilde Sessak a kitűnő Karl Dannemann, továbbá Peter Voss és Josef Sieber személyében.

Hírek a járásbírósról. Rágalmazás miatt került a debreceni járásbíró Gáborné hajdúsámsóni lakos, Boris Jánosné jelentette fel, akiről azt beszéltek, hogy tyukot lopott el és ünnepekre azt főzte meg. A bíróság 10-10 pengő pénzbüntetésre ítélte el a vádlottakat. — A debreceni Rákóczi utcán nagy botrány volt, mert egy debreceni szerelőséget a külváltan élő felesége leöntött maró folyadékkal. Az asszony ellen megindult az eljárás és tárgyalásra is került már az ügye. A bíró előtt azzal védekezett, hogy ő nem akarta leönteni férjét, a folyadékot elkeseredésében ő akarta meginni, de több asszony szaladt hozzá és kiverltek a kezéből az edényt. A mellette álló férjére akkor esapódott a folyadék. A bíróság több tanu kihallgatásának elrendelésével a tárgyalást elnapolta. — Két debreceni gazdálkodó, Piros Istváné s Dobi István álltak a bíróság elé. Piros Istvánt vádolták azzal, hogy inzultálta egy vita során Dobi. A felek a bíró előtt kibékültek és ezzel megszünt a további eljárás.

Lopások. Rátóczy Józsefné Agárdi u. 19. sz. alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki a Csapó utca 23. sz. alatti udvarból ellopta két kerekű gyümölcs szállító fédereskosiját. — Bari Antal Szotyori u. 2. sz. alatti kovácsműhelyéből elloptak tíz kiló korpát, egy mázsa tengerit, 10 kg. búzát, egy üres zsákot, egy kereket, több patkósarkot és egy fűrészt. — Burai István Homok utca 28. sz. alatti gazdálkodótól a múlt év október 31-én elloptak egy párnát. A károsult most tett feljelentést a rendőrségen.

A belek petyhüdségén alapuló szakszerűtlenség kezelésében a régebbi tisztán természetes Ferenc József keserűvíz — esetleg kisebb adagokba elosztva, naponta többször bevéve — gyakran igen nagy segítséget nyújt. — Kérdezze meg orvosát!

Hargitaváralja jelképes székely község ma este fél 8 órakor tartja fali-gyűlést a Gambinus különtermében. A községi előljáróság pontos megjelölést kér.

Gazdálkodóifjak reggelig tartó táncvígjátéka a Koronában, ma este 8 órai kezdettel.

Mezőgazdasági gépkezelői tanfolyamok Debrecenben és Szolnokon. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara február hó 5-ji kezdettel Debrecenben, február hó 19-ji kezdettel pedig Szolnokon mezőgazdasági gépkezelői tanfolyamokat rendez. A tanfolyamok tartalma három hét, egész napi oktatással. A tanfolyamokat azon célból rendezik, hogy az azokon résztvevők az okszerű talajművelés és géperejű szántás alapvető ismereteit elsajátíthassák, a motor, a traktor és a traktorekék szerkezetét, a mezőgazdaságban alkalmazott traktorok, cséplőszekrények, végül vetőmagtisztító gépek és berendezések működését, gyakorlati helyes kezelését, üzemi karbantartását és leg-gazdaságosabb kihasználását elméleti és gyakorlati oktatás útján megismerhessék. A tanfolyamok hallgatója lehet minden 18 évesnél idősebb egyén, aki a mezőgazdasági gépek kezelésével, vagy vezetésével kíván foglalkozni. A hallgatók felvétele a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara hivatalánál, Debrecen, Hunyadi u. 5. sz. szóbeli, vagy írásbeli jelentkezés alapján történik. Az egyes tanfolyamokra legfeljebb 40 hallgató vehető fel, tehát a tanfolyamon résztvenni kívánók sürgősen jelentkezzenek.

Tanfolyam a földirtokpolitikai eljárásnál közreműködő gazdasági szakértők részére. Teleki Mihály földművelésügyi miniszter rendelkezése folytán a földművelésügyi minisztérium birtokpolitikai osztályának főtisztviselői a földirtokpolitikai eljárásoknál közreműködő gazdaság felügyelők részére előadásokat, ismertetéseket tartanak a földirtokpolitikai törvények végrehajtásával kapcsolatos kérdésekről. Az előadások felőlelik a gyakorlati földirtokpolitika összes kérdéseit. A tanfolyam célja, hogy a kormány által tervezett fokozottabb ütemű és szélesebbkörű földirtokpolitikai tevékenység egyöntetűen, szabályszerűen és minél eredményesebben legyen lefolytatható. A tanfolyam időszzerűségét a zsidók tulajdonában levő mezőgazdasági ingatlanoknak földirtokpolitikai célokra leendő felhasználása indokolja elsősorban. (MTI)

Elautózta 14 ezer pengő örökségét egy éjszaka. Manzák László 21 éves állatorvostanhallgató Budapestben. Nagykorúságának öröme bankettet rendezett, majd ittas állapotban beült a Nyirbogdányi Rt. egy gépkocsijába, felrohant a járdára vele, betört egy fodrászüzlet kirakatot, összetört egy gyümölcsárusbödét és telero-bogott egy másik autóbba, mert elaludt a kormánykerék mellett. Közben az ő kocsija is összetört. A bíróság most hétnapi elzárásra ítélte és 15 ezer pengő kár megtérítésére kötelezte. Manzákot az árvaszék azért nagykorúsította, hogy egy 14 ezer pengős örökséget felvehessen. Így a nagykorúsítás öröme rendezett bankett többé került, mint amekkora az öröksége.

Meghalt a négyes ikrek anyja. A cairo-montenotti négyes ikrek anyja csütörtök este meghalt. Az asszony, — mint ismeretes, — szerdán négy egészséges leánygyermeknek adott életet.

A tavasz folyamán a valikánú Bozillikában két szenté avatás és öt boldoggá avatás lesz. A szenté és boldoggá avatandók közül három francia, három olasz és egy spanyol nemzetiségű.

Gyászroval

Ózv. Mócz Andrásné temetése. Bensőséges részvét mellett helyezték örök nyugalomra pénteken délután ózv. Mócz Andrásné szül. Csáky Katalin úrnót. A Köztemető díszravatoló termében pálmák és délszaki növények között felállított ravatalt a családtagokon kívül nagyszámú előkelő gyászközönség állta körül. A gyászszertartás a dalárda gyászdalával kezdődött, majd dr. Farkas Pál ref. lelkész imádkozott a ravatalt felett. Az ima után gyászkozsira helyezték a díszes fekete tölgyfakoporsót s megindult a gyászmenet a sírhoz. A sírnál a lelkész újabb imája után a dalárda gyászdalai mellett a sírba bocsátották a koporsót és szeretett férje hamvai mellé örök nyugovóra helyezték.

Arany Sándorné szül. Nagy Mára úrnasszony 63 éves korában, hosszú szenvedés után meghalt. Halálát férje, s gyermekei, unokája és kiterjedt rokonsága gyászolja. Temetése szombaton délután félnegy órakor lesz a köztemető díszravatoló teremből, ref. szertartás szerint. Lakása: Nyil ucca 50. — Pusztai temetkezési intézet.

Benedek Ferencné Nagy Mária 52 éves. Temetése szombaton délután 2 órakor lesz a köztemető 2. B. ravatoló teremből. Lakása: Vass Gereben ucca 10. — Pusztai temetkezési intézet.

Ózv. Ilyés Gáborné Magyar Zsuzsánna, 69 éves. Temetése szombaton délután 3 órakor lesz a köztemető 3-as teremből, ref. szertartással. Lakása: Tímár ucca 9. — Pusztai temetkezési intézet.

Pálkás Imre pesti „betörőkirály” meghalt a fehérvári fogházban. Tavaly ősszel leütötte az őrt és társaival megfojtotta, de a szökés nem sikerült. A gyilkosság miatt, tudóbjára tekintettel húsz évi szigorított dologháza ítélték. Most tüdővérzésben meghalt.

Paderewski a lengyel államtanács első tagja. Párizsból jelentik: Paderewski volt lengyel köztársasági elnök szerdán Párizsba, onnan pedig Angersbe, a francia területen alakult lengyel kormány székhelyére utazott. Az Intransigeant jelentése szerint a lengyel köztársaság elnöke Paderewskit kinevezte a lengyel államtanács első tagjává.

A szatócok csak külön igazolvány alapján foglalkozhat tejjárulással. A kereskedelmi miniszter konkrét esetből kifolyóan körrendeletben értesítette az illetékes alsóbb hatóságokat, hogy a szatócok, fűszer- és vegyeskereskedők e tárgykörre szóló igazolvány alapján tejjárulással nem foglalkozhatnak. Azoknak a szatócoknak és fűszerkereskedőknek, akiknek a tejjárulás gyakorlására jogosultságuk az eredeti igazolványból ki nem tűnik, ha tejjárulással is foglalkozni kívánnak, erre minden esetben külön új igazolványt tartoznak kérni.

Newyorkban két öklölvívő világ-bajnok Freed Apostoli és Melio Bettini állt szemben a napokban. Apostoli volt középsúlyú világbajnok 10 menet után csekély pontkülönbséggel győzött Bettini volt félnehézsúlyú világbajnok ellen.

Közgazdaság

Búza tiszavidéki, felsőtiszai, dunatiszaki, fejmegyeli, dunántúli, kisalföldi 77 kg-os 20.05, 78 kg-os 20.55, 79 kg-os 20.85, 80 kg-os 21.05, takarmányárpa Ia 65-66 kg. 17.80-18.05. Középmínőségű 17.30-17.55, rozs pestvidéki 15.70-15.95, más 15.90-16.15, sörárpa 22.25-22.55 prima 21.21-21.55, sörárpa 0.25-20.30, zab elsőrendű 20.05, 20.15, középmínőségű 19.90-20.15, tengeri 21.80-22.00, korpá 14.10-14.35, 8-as liszt 16.30-17.00, ab Budapest.

FERENCVÁROSI SERTÉSVÁSÁR.

A pénteken tartott ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak összesen 337 darab sertést. A vásári állományból angol hússertésfelhajtás 105 darab volt. Az irányzat kellemes. Árak: szedett sertés I. 92-100 fillér, II. 86-90 fillér, III. 70-80 fillér, angol főkertés 94-100 fillér kilónként.

